

یارانه‌ها در سال جدید باید چه تغییری کنند؟

مسئله پرداخت یارانه یکی از موضوعات پربحث اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر بوده است. به طوری که پس از سال‌ها هنوز دولت و مجلس روی آن اتفاق نظر ندارند.

به گزارش سایت خبری پرسون، پرداخت یارانه‌ها یکی از سیاست‌های پرداختی دولت از سال ۸۹ بوده که با افزایش ۲۰۰ درصدی قیمت بنزین از آذر سال گذشته پرداخت یارانه معیشتی بنزین نیز به آن افزوده شد. در حال حاضر دولت به طور ثابت دو یارانه نقدی و معیشتی بنزین را در روزهای دهم و بیستم هر ماه به حساب سرپرستان خانوار واریز می‌کند.

با شیوع ویروس کرونا و فشار اقتصادی که این بیماری روی اقتصاد و به خصوص اقشار ضعیف ایجاد کرده، دولت در یک سال اخیر پرداخت یارانه معیشتی کرونا را در دو مرحله در دستور کار قرار دارد.

موضوع پرداخت یارانه نقدی در سال آینده نیز یکی از موضوعاتی است که مجلس و دولت روی آن اتفاق نظر ندارند، در واقع دولت می‌گوید بودجه پرداخت یارانه را ندارد ولی مجلس اصرار دارد که مبلغ یارانه‌ها را بیشتر کند.

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری وابسته به سازمان برنامه و بودجه در گزارشی اعلام کرده است: پرداخت یارانه نقدی به مردم از محل درآمدهای صادرات فرآورده‌های نفتی در سال‌های اخیر باعث تشدید کسری بودجه دولت در نتیجه فشار تحریم‌ها بر صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی شده که نتیجه آن بالا رفتن نرخ تورم به ویژه در سال جاری بوده است.

مشکل پرداخت یارانه‌ها چیست؟

مسئله پرداخت یارانه یکی از موضوعات پربحث اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر بوده است. فرشاد فاطمی، اقتصاددان نیز معتقد است که هدفمندسازی یارانه‌ها در سال ۸۹ ناتمام ماند. طبق نظر او پس از شروع پرداخت یارانه نقدی باید تمام کالاها حذف می‌شد و یارانه نقدی هدفمند پرداخت می‌شد، اما هیچ کدام انجام نشد. یعنی یارانه کالاها برگشت و حجم زیادی در بودجه برای یارانه کالا در نظر گرفته شد.

به گفته او وضعیت ایران در حال حاضر مثل سال ۸۹ و حتی بدتر است چرا که هم یارانه نقدی و هم یارانه کالا پرداخت می‌شود. اگر چه یارانه ۴۵ هزار تومانی دیگر رقمی نیست اما همچنان بار مالی آن وجود دارد و سیاست‌گذار نیز آزادی عمل ندارد. از سوی دیگر به واسطه تحریم‌ها، محدودیت منابع صادرات نفت ایجاد شده و هزینه‌های شیوع ویروس کرونا فشار اقتصادی روی خانوارها با درآمد ناپایدار افزایش یافته است. یارانه‌ها باید چه تغییری کنند؟

فرشاد فاطمی با اشاره به این که سال آینده از لحاظ سیاست‌گذاری اقتصادی سالی بسیار دشوار است می‌گوید: تجربه نشان داده تصمیم‌های سخت را در شرایط سخت و نایابی منابع راحت‌تر می‌توان گرفت. امیدواریم که دولت جدید با سیاست‌گذاری مشخص بتواند برای چهار سال آینده با برنامه‌ریزی برای یارانه‌ها تعیین تکلیف کند.

چند سالی می‌شود که موضوع حذف سه دهک از یارانه‌بگیران در بودجه می‌آید اما اجرایی نمی‌شود، در این خصوص فاطمی معتقد است اجرای طرح حذف یارانه‌بگران در گفتن ساده اما در اجرای آن بسیار سخت است. مشمولان یارانه دولت چگونه باید شناسایی شوند؟

این اقتصاددان عنوان می‌کند که طبق تجربه سیاست‌های توزیع یارانه‌ای در سراسر دنیا، در یک فرایندی که برایشان هزینه دارد افرادی که مستحق برخی از کمک‌های دولت هستند ثبت کنند و نظام تامین اجتماعی آنها را شناسایی می‌کنند.

پیشنهاد فرشاد فاطمی در خصوص پرداخت یارانه‌ها این است که به جای سیاست حذف چند دهک که اجرایی نیز نمی‌شود، باید سیاستی اتخاذ شود که مشخص باشد چه افرادی با چه مشخصاتی مشمول دریافت کمک‌های دولتی هستند، این کمک‌ها با چه فرایندی سخت‌گیرانه‌ای پرداخت می‌شود و چگونه تداوم مشمول بودن افراد مشخص می‌شود.